

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ağustos 2012 • No:53

Kıdem Tazminatında Yeni Oyun Devrede! Oyunları Bozalım!

Yeni öneriye göre patronlar, her ay fona %4 kıdem primi ödeyecekler. Fonda biriken parayı, işçiler işten atılsalar dahi 15 yılı doldurmadıkları durumda kullanamayacaklar. Ayrıca 15 yılı doldurmak da yetmeyecek. Bu 15 yıl içinde 3 bin 600 gün kıdem primi yatırılması gerekiyor. Bu şartları yerine getiren işçiler tazminatın yalnızca yarısını alabilecekler.

AKP hükümeti ve patronlar, işçilerin kıdem tazminatı hakkını ortadan kaldırmak için türlü oyunlar tezgâhlıyorlar. Kıdem tazminatının bir fona devredilmesini düzenleyen yasa, işçileri kandırmak amacıyla gösterişli bir ambalaj içinde sunuluyor. Geçtiğimiz sene kıdem tazminatının elimizden alınması gündeme geldiğinde derneğimiz UID-DER, güçlü bir kampanya başlatmış ve yüz binlerce emekçiye gerçekleri açıklamıştı. Toplanan imzalar Meclis'te yapılan bir basın açıklamasıyla teslim edilmişti. UID-DER'in, sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin tepkisi üzerine AKP hükümeti, kıdem tazminatının fona devredilmesinin şimdilik gündemde olmadığını açıklamıştı. O zaman şöyle yazmıştık: Şimdilik! İlk fir-

satta ambalaj kâğıdı değiştirilerek yeniden gündeme getirilecektir.

Nitekim "Kıdem Tazminatının İşçinin Bireysel Hesabına Yatırılması Hakkındaki Kanun Tasarısı Taslağı" adıyla yasa yeniden gündeme getirildi. Aslında patronlar ve AKP kıdem tazminatını tek vuruşla ortadan kaldırmayı arzuluyor. Ancak işçilerin tepkisini göz önüne alarak şöyle bir yöntem geliştirdiler: Birincisi; bir fon oluşturmak, kıdem tazminatını bu fona devretmek ve zamanla tüümüyle ortadan kaldırmak! İkincisi, oluşturulacak fonun işçilerin çıkarınaymış gibi gösterilmesi, bu kapsamda medyanın devreye sokulması ve işçilerin kafasının karıştırılması!

devamı arka sayfada

Şöyle propaganda yapılıyor: “İşçiler zaten kıdem tazminatı alamıyor, fonla birlikte tüm işçiler kıdem tazminatı alacak!” Ancak ortada bir tuhafılık var. İşçilere kıdem tazminatı vermeyen de patronlar, “fonla birlikte işçiler kıdem tazminatı alacak” diyen de patronlar! Madem patronlar işçilerin kıdem tazminatı almasını istiyor, o zaman fona ne gerek var? Ayrıca AKP, işçilerin kıdem tazminatı almasını gerçekten istiyorsa neden işçileri sigortasız çalıştıran ve kıdem tazminatı vermeyen patronları cezalandırmıyor? Elbette dert işçilere kıdem tazminatı vermek değil, tersine onu ortadan kaldırmanın yollarını döşemek.

İşte bu maksatla “işçiler emekli olmadan kıdem tazminatıyla ev alabilecek!” yalanını yeni ambalajın kapağına yapıştırdılar. Yeni ambalajın diğer bir unsurunu ise, bireysel hesaba yatırılacak olan tazminatı işçilerin **istediği gibi kullanacağı yalanı** oluşturuyor. Hakikat, söylenenlerin tam tersidir. Yeni öneriye göre patronlar, her ay fona %4 kıdem primi ödeyecekler. Fonda biriken parayı, işçiler işten atılsalar dahi 15 yılı doldurmadıkları durumda kullanamayacaklar. Ayrıca 15 yılı doldurmak

Patronlar, işyerlerine doğrudan işçi almak yerine kölelik bürolarından kiralayacaklar. Kısa süreli sözleşmeli işçilik çalışma hayatının tüm alanlarına girecek ve işçiler istendiği zaman hiçbir hak verilmeden işten atılabilecek! Bu durumda hangi işçi 15 yıl kesintisiz çalışıp 3 bin 600 gün prim ödeyebilir?

da yetmeyecek. Bu 15 yıl içinde 3 bin 600 gün kıdem primi yatırılması gerekiyor. Bu şartları yerine getiren işçiler tazminatın yalnızca yarısını alabilecekler. İkinci kısmını kullanmak istediklerinde 1800 günlük prim ödenmesi şartıyla karşılaşacaklar. İşçinin fonda biriken parasını takip etmesi için açılacak bireysel hesabın, hangi fon şirketinde olacağını patron belirleyecek! Oluşturulacak fon yönetiminde hükümetin bir, patronların iki, işçilerin ise bir temsilcisi olacak. Askere gidenler ve evlenip işten ayrılanlar fondan yararlanamayacaklar.

Bu özet bile fonun işçilerin çıkarına olmadığını gözler önüne seriyor. Şu an geçerli olan sisteme göre, bir yıllık çalışmanın karşılığı olarak işçi, bir aylık brüt ücret ve buna eklenmiş sosyal haklar tutarında kıdem tazminatı almaktadır. Fonun hayata geçmesiyle sosyal hakların brüt ücrete eklenmesi ortadan kaldırılacak ve brüt ücretin yalnızca %4’ü fona prim olarak yatırılacak. Bu durumda, örneğin bordrosu asgari ücretten düzenlenen bir işçi için, şu an 940 lira olan brüt asgari ücretin %4’ü fona yatırılmış olacak. Bir senenin sonunda işçinin fonda biriken parası sadece 451 lira olacak, o kadar. Böylece patronlar sosyal hakları da dâhil ederek 30 gün üzerinden değil, 14 gün üzerinden kıdem tazminatı vermiş olacaklar. Üstelik bu %4’ün bir kısmı da patronun doğrudan cebinden çıkmayacak. Patronların İşsizlik Sigortası Fonu’na ödediği %2’lik dilimin %1,5’i kıdem fonuna aktarılacak. Yani işçiler için kurulan işsizlik fonundan, patronlar adına yine işçiler için kurulan bir başka fona para aktarılacak. Özetle, patron aslında brüt ücretin yalnızca %2,5’ini

kıdem fonuna ödeyecek. İşte işçiyi düşünmek böyle oluyor!

Kıdem tazminatı kaldırılarak işçiler daha ucuza ve hiçbir güvence olmadan çalıştırılmak isteniyor. Patronlar, önlerinde hiçbir engelin olmamasını ve dizginsiz bir sömürünün önünün açılmasını arzuluyorlar. Kıdem tazminatının da içinde yer aldığı *Ulusal İstihdam Stratejisi* paketi, aynı zamanda işçilerin kiralabileceği özel istihdam (kölelik) bürolarını yasalaştırıyor ve işyerlerinde asıl işi taşeronların yapmasının önünü açıyor. Paket yasalaşırsa kadrolu işçilik tümünden tarih olacak. Patronlar, işyerlerine doğrudan işçi almak yerine kölelik bürolarından kiralayacaklar. Kısa süreli sözleşmeli işçilik çalışma hayatının tüm alanlarına girecek ve işçiler istendiği zaman hiçbir hak verilmeden işten atılabilecek! Bu durumda hangi işçi 15 yıl kesintisiz çalışıp 3 bin 600 gün prim ödeyebilir? Bazen altı, bazen sekiz, bazense üç aylık sözleşmeyle çalışan bir işçinin 3 bin 600 günlük prim için 20 yıl ve hatta daha fazla çalışması gerekiyor. Ayrıca iş bulmak demek sigortalı olmak anlamına da gelmiyor. Şu anda tam 10 milyon kişi sigortasız çalışıyor. Bu koşullarda “ev alacaksınız” sözünün kocaman bir yalan olduğu açığa çıkıyor.

Çok açık ki, yasal kılıf altında işçilerin parasına el konulmaktadır. Yapılan hesaplara göre, 15 yıl içinde fonda en az 93 milyar lira birikmiş olacak. Patronların ve hükümetin çoğunlukta olacağı fon yönetimi, bu devasa miktarı diledikleri gibi kullanacaklar. İşsizlik Sigortası Fonu’nun başına gelenler kıdem fonunun başına da gelecek. Meselâ fon, Hazine’nin kullanımında olacak; bu fonun %40’ını devlet borçlanmada kullanacak. Yani işçinin parasıyla fon kurulacak ama işçinin hiçbir söz hakkı olmayacak. Bu fonun patronların ihtiyaçları temelinde kullanılması kısa zamanda gündeme gelecektir. TÜSİAD, MÜSİAD, TUSKON gibi patron örgütleri fon kurulmasını boşuna hararetle desteklemiyorlar. Bir kez daha açığa çıkıyor ki, patronların ve onların denetimindeki hükümetlerin işçileri düşündüğü kocaman bir yalandır. Kıdem tazminatımıza sahip çıkmak, kölelik bürolarına, taşeronluğa ve esnek sözleşme türlerine dur demek için birleşmeliyiz. İşçiler gerçeği gördüğünde ve bir araya geldiğinde patronlar ve AKP hükümeti bu yasayı asla geçiremez ve oyunları bozulur. Gelin birleşelim ve oyunlarını bozalım! ■

12 Eylül Darbesi ve Grev Yasakları

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinin üzerinden 32 yıl geçti. Peki, darbe kime karşı yapılmıştı? Bu konu tartışıldığında hemen şu söyleniyor: “Kardeş kardeşi öldürüyordu. Sağ sol çatışması vardı.” Darbenin nedeni gerçekten de bu muydu? 12 Eylül öncesinde bir çatışma ve kargaşa olduğu doğru. Ama bunu kıskırtanlar bizzat patronlar ve devlet yetkilileriydi. Amaç toplumda kaos yaratmak ve darbeye zemin hazırlamaktı. Bu nedenle, kanlı tezgâhlar sahneye konuldu. Ve 12 Eylül sabahı darbecilerin ilk işlerinden biri grev çadırlarına saldırmak ve grevleri yasaklamak oldu. Patronlara gün doğmuştu. Büyük patronlardan Halit Narin, “bugüne kadar işçiler güldü, artık gülme sırası bizde” demekten kendini alamıyordu. Evet, 12 Eylül darbesinin amacı mücadele eden işçileri durdurmak, işçilerin her türlü örgütünü dağıtmak ve işçileri sindirmektir.

Sendikalar, emekten yana partiler ve dernekler kapatıldı. Getirilen yasalarla sendikaların örgütlenmesinin önüne büyük engeller kondu, grev yapılması neredeyse imkânsız hale getirildi. Çünkü patronlar işçilerin sendikalaşmasını ve grev yapmasını istemiyorlardı. Grev işçilerin üretimden gelen gücünü kullanması ve gücünün farkına varmasıydı. 1980 öncesinde grevler birçok fabrikaya yayılmış durumdaydı. İşçiler, patronların dayatmalarına boyun eğmiyor ve taleplerinin karşılanması için başı dik bir şekilde mücadele veriyorlardı. Meselâ, DİSK Maden-İş’in öncülüğünde yürütülen grevler sonucunda işçiler önemli haklar kazanmış ve diğer sektörlerdeki işçilere de örnek olmaya başlamışlardı. 12 Eylül sabahında sadece patron örgütü MESS’e bağlı 74 işyerinde 30 binden fazla metal işçisi grevdeydi.

1982 Anayasasıyla ve sendikalar, grev ve lokavt yasalarıyla patronların istekleri hayata geçirildi. Grev yapmanın koşulları zorlaştırılırken, pek çok sektörde ise grev resmen yasaklanıyordu. Darbenin ürünü olarak hazırlanan ve bugün de halen yürürlükte olan Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunuyla “Can ve mal kurtarma işlerinde; cenaze ve tekfin işlerinde; su, elektrik, havagazı, termik santralleri besleyen linyit üretimi, tabii gaz ve petrol sondajı, üretimi, tasfiyesi, dağıtımı, nafta üretimi veya tabii gazdan başlayan petrokimya işlerinde; banka ve noterlik hizmetlerinde; kamu kuruluşlarınca yürütülen itfaiye, şehir içi deniz, kara ve demiryolu ve diğer raylı toplu

yolcu ulaştırma hizmetlerinde” grev yasaklanmış durumdadır. Lakin grev yasakları bununla da sınırlı değildir. Savaş ve olağanüstü hal gibi durumlar bahane edilerek de grevler yasaklanmaktadır. Ayrıca Bakanlar Kurulu, “millî güvenliği bozucu” damgası basarak “stratejik” saydığı sektörlerde ya da işyerlerinde grevleri yasaklama yetkisine sahiptir. Örneğin, AKP hükümeti bu gerekçeyle 2003’te Şişe Cam grevini erteleyerek bitirmiştir.

Utanmadan demokrasiden dem vuran AKP hükümeti, işçilerin en demokratik hakkı olan grevin sınırlarını daraltıyor. Havacılık işkolunda grev, bir gecede keyfi bir biçimde yasaklanmış ve buna karşı çıkan 305 THY işçisi işten atılmıştır. Başbakan Erdoğan ve bakanlar, grev yasağını “stratejik sektör” gerekçesiyle açıklıyorlar. Erdoğan, grev olursa “bedeli millet öder” derken, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan grev yasağını hatırlatarak “Çok doğru bir adım atılmıştır, TBMM bunun gereğini yapmıştır... Çünkü öyle sektörler vardır ki, o sektörün durması binlerce sektörü, yüz binlerce işletmeyi durdurur” demektedir. Bu açıklamalarla işçilerin haklarının gasp edilmesi haklı gösterilmeye çalışılıyor. Üretimi durdurmayan, ekonomiyi etkilemeyen ve böylece patronlara işçilerin gücünü göstermeyen bir grevin ne anlamı olabilir? Eğer işçilerin elinden grev hakkı alınırsa patronların eli güçlendirilmiş olur ve patronlar işçilere istediklerini dayatırlar. “Stratejik sektör” gerekçesiyle tüm işkollarında grevlerin yasaklanmasının önünü açılmaktadır. Çok açık ki, grevlerden etkilenen olan “millet” değil patronlardır. AKP ise “milletin” yani işçilerin değil, patronların çıkarlarını korumaktadır.

12 Eylül’ün üzerinden 32 yıl geçmiş olmasına rağmen işçi sınıfı ve toplum üzerindeki etkisi hâlâ devam ediyor. Her işçi bilmelidir ki, gerçekte 12 Eylül darbesi kendisine karşı yapılmıştır. Dolayısıyla 12 Eylül’ün yasaklarına karşı mücadele tüm işçilerin görevidir. Sendikal örgütlenmenin önündeki %10 işkolu barajının kaldırılması, grev yasaklarının son bulması, demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi için örgütlenmeliyiz. ■

12 Eylül darbesinin amacı mücadele eden işçileri durdurmak, işçilerin her türlü örgütünü dağıtmak ve işçileri sindirmektir.

Antep Başpınar Sanayi Sitesi İşçileri Ayakta

Antep'in Şehitkamil ilçesindeki Başpınar Sanayi Sitesi'nde bulunan bir çok fabrikada işçiler daha yüksek ücret, ikramiye ve zorunlu mesailerin kaldırılması talebiyle iş bırakarak fabrikalarının önünde direnişe geçtiler. Yıllardır ücretlerine zam alamayan ve Pazar günü mesaiye gelmediklerinde yevmiyeleri kesilen işçiler, bu durum düzelinceye kadar işbaşı yapmayacaklarını vurguluyorlar. Gürteks Şirketler topluluğuna ait işletmelerin yanı sıra, Zafer Tekstil, Şireci Tekstil, Gür İplik, Canan Tekstil, Zeki Mensucat ve Motif İplik gibi işletmelerin işçileri 1 haftadır üretimi durdurarak direnmeye devam ediyorlar. İşçiler ücretlerinin 1000 liraya çıkarılmasını, ikramiyelerin 3 ayda bir 1 aylık ücret tutarında ödenmesini, zorunlu fazla mesailerin, bayram ve Pazar çalışmalarının kaldırılmasını istiyorlar.

Yıllardır zorla mesailere bırakıldıklarını, bayramlarda

ve Pazar günleri çalıştırıldıklarını anlatan işçiler, buna rağmen ellerine geçen paranın yetmediğini ve geçinemediklerini ifade ediyorlar. Şireci Tekstil'de çalışan bir işçi uzun çalışma saatleri ve fazla mesailerle yaşamının e-linden alındığını şu sözlerle anlatıyor: "Pazar, bayram demeden üç kuruş paraya çalışıyoruz. Her pazar çalıştığımız için ne ailemize ne çocuklarımıza zaman ayırabiliyoruz. Ben çocuklarımla pikniğe gitmek istiyorum. Çocuğumu omzuma alıp gezdirmek istiyorum, onlara salıncak yapıp kendi ellerimle sallamak istiyorum."

Polis işçileri abluka altına alarak fabrikalara yaklaştırmazken, işçiler talepleri kabul edilinceye kadar işbaşı yapmamaya kararlı olduklarını vurguluyorlar. Hakları için direnen işçiler, tüm işçi kardeşlerini kendileriyle dayanışmayı yükseltmeye çağırıyorlar. ■

Polis işçileri abluka altına alarak fabrikalara yaklaştırmazken, işçiler talepleri kabul edilinceye kadar işbaşı yapmamaya kararlı olduklarını vurguluyorlar. Hakları için direnen işçiler, tüm işçi kardeşlerini kendileriyle dayanışmayı yükseltmeye çağırıyorlar. ■

Kâr Düzeni Temmuzda 110 İşçiyi Katletti

Temmuz ayında gerçekleşen 110 iş cinayeti yürekleri dağlarken, Ağustos ayında da kara haberler gelmeye devam ediyor. 12 Ağustosta Malatya'da Ali Korkmaz adlı inşaat işçisi 9. kattan düşerek öldü. Adana'da Toroslar EDAŞ'ta çalışan Halil Akkeş adlı işçi ise bir arızayı gidermek isterken elektrik akımına kapılarak hayatını kaybetti. Eskişehir Mihaliççik'tan da bir iş cinayeti haberi geldi. Termik santrale ait kömür madeninde çalıştığı sırada, orada unutulmuş dinamitin patlaması sonucu Hulusi Karail adlı işçi yaşamını yitirdi. İşçi sağlığı önlemlerinin alınmaması yüzünden kazalar katliamlara dönüşüyor. İş cinayetleri hız kesmeden can almaya devam ediyor.

Gerçekleşen iş cinayetlerini rapor haline getirerek yayımlayan İstanbul İşçi Sağlığı ve İşçi Güvenliği Meclisi, Temmuz ayında iş cinayetlerinde yaşamını yitiren işçilerin sayısının 110 olduğunu açıkladı. Meclis, açıklamasında iş cinayetlerinin kayıt altına alınmadığını belirterek bu sayının gerçek sayıdan az olduğuna dikkat çekti. SGK'nın verilerine göre iş cinayetlerinde ölen işçilerin sayısı 2010'da 1444 iken, 2011'de ise 1563 oldu. Bu sayılara göre Türkiye'de her ay ortalama 120 ilâ 130 arasında sigortalı işçi yaşamını yitiriyor. SGK'nın verilerine sigortasız çalıştırılan kurbanların sayıları dâhil değil.

Rapor, Temmuzda iş cinayetlerinin en çok inşaat, tarım ve enerji sektöründe yaşandığını gösteriyor. Cinayetlerin 46'sı inşaat sektöründe; düşerek, göçük altında kalarak ya da eve dönüş yolunda gerçekleşti. Mevsimlik işçiler için yaz ayları ölüm ayları oluyor. 18 mevsimlik işçi, yaşamlarını sürdürmek için uzak kentlerinden batıya, ku-

zeyeye ve güneye doğru güvenliksiz koşullarda, römork ve kamyon kasalarında yol alırken, trafik kazalarında sermayenin kâr hırsına kurban edildiler. Enerji sektöründe ölen en az 9 işçi, ya elektrik direklerinde akıma kapıldı ya yüksekte düştü ya da baraj gölünde boğuldu.

İş cinayetlerinin artması, güvencesizliğin derinleştirilmesinin bir sonucudur. İşçi sınıfı her geçen gün bir veya birkaç ferdini yitirirken, patronlar sınıfı kârına kâr katmanın verdiği mutluluk ve hırsıyla yaşamına devam ediyor. Uzun ve yoğun iş saatleri, az işçi ile çalışma, taşeronluk ve benzer çalıştırma biçimleri, işçi ölümlerinin artmasına yol açmaktadır. Türkiye'de ekonominin büyümesi işçilerin kanı ve canı pahasına gerçekleşiyor. Geçtiğimiz günlerde Meclis'te kabul edilen İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası da işçilerin sorununu çözmüş değildir. İş cinayetlerindeki artış AKP hükümetinin ve sermayenin umurunda değildir.

İş cinayetleri kader değildir. İş kazalarını ve ölümleri durduracak olan işçilerin birleşerek mücadele etmesidir. ■

TOGO İşçileri 12 Bin İmzayı Teslim Etti

Ankara'da TOGO Ayakkabı fabrikasında direnen işçiler, işe geri dönme talebiyle 18 Haziranda başlattıkları imza kampanyasını 17 Temmuzda sonlandırdılar. 19 Temmuzda toplanan imzalar gerçekleştirilen yürüyüşün ardından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na teslim edildi.

Direnış alanından başlayan yürüyüşte işçiler, "TOGO Ayakkabı Fabrikasında Sendikalı Olduk, İşten Atıldık/Direniyoruz!" yazılı bir pankart taşıdılar. "İşçiler Burada Bakanlık Nerede", "Yetkileri Durdurma İşçilere Kıydırma", "Yaşasın TOGO Direnişimiz", "TOGO'dan Atılan İşçiler Geri Alınsın!" sloganları yürüyüş boyunca coşkuyla atıldı. "TOGO Sendikalı İşçi Atıyor Bakanlık Göz Yumuyor", "Sendika Düşmanı TOGO, 1937'den Beri!" dövizleri taşındı. ÜİD-DER de haklı bir mücadele yürüten TOGO işçilerinin eyleminde yerini aldı.

Eskişehir Yolu üzerinde yapılan yürüyüş boyunca TOGO işçilerine civardaki işçiler de destek verdi. Çalışma Bakanlığı'na ulaşıldığında TÜMTİS, Tez Koop-İş, Petrol-İş, Tek Gıda-İş Sendikaları işçileri karşıladı. Burada imzalar teslim edilmeden önce kısa açıklamalar yapıldı. Çalışma Bakanlığı'na 3 kilometre mesafede bulunan bir iş yerinde, işçilerin haklarını kullandıkları için işten atılmalarına göz yumulduğu belirtildi. Bakanlığın şimdiye kadar işçiler ve işveren arasında tarafsız bir rol oynamadığı, ancak toplanan 12 bin imzayla birlikte, TOGO işçilerinin taleplerine artık sessiz kalınamayacağı ifade edildi.

Deri-İş Genel Teşkilatlanma Uzmanı Hasan Uluşan da yaptığı açıklamada "örgütlenmenin önündeki engel-

leri kaldıracamız" diyenlerin, sendikalı oldukları için işten atılan işçileri görmezden geldiğini söyledi. Çalışma Bakanlığı'nın, gerek kendilerinin gerekse de onlarca iş yerinin yaptığı yetki başvurularına bir türlü cevap vermediğini, süreyi uzatarak işçileri yıldırma çalıştığını dile getirdi ve "Çalışma Bakanlığı yetki bekleyen işçilerin mağduriyetini gidermelidir" dedi. Açıklamaların ardından imzalar bakanlığa teslim edildi.

TOGO işçileri direnişlerini sürdürebilmek ve dayanış-

ma sağlamak için üzerinde "TOGO Ayakkabı'da Direniş Destek Ver" yazan kalemler bastırdılar ve bu kalemlerin satışını yaptılar. ÜİD-DER Ankara temsilciliği, TOGO işçilerinin haklı mücadelesine destek vermek için kalem satışı yaptı. 103. gününde direniş alanını ziyaret eden ÜİD-DER'li işçiler, sattıkları kalemlerden elde edilen parayı işçilere teslim ettiler. ■

THY İşçilerine Uluslararası Destek

THY'de işten atılan işçilerin hem işlerine geri dönmesi hem de sendikal haklarının kullanmasının önündeki engellerin kaldırılması için uluslararası dayanışma büyüyor. Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu (ITF) ve Unite Sendikası, THY işçilerine destek olmak için Londra'daki Türk büyükelçiliğine yürümek istedikler. Hava-İş Sendikası, Olimpiyatların açılışına katılmak üzere İngiltere'ye giden Tayyip Erdoğan'a verilmek üzere bir madalya hazırladı. ITF ve Unite Sendikası bu madalyayı Türk büyükelçiliğine teslim etmek üzere bir yürüyüş düzenledi. Bu madalyada THY işçilerinin taleplerine saygı gösterilmesi gerektiği yazıyordu.

İşten atılanları temsilen 305 kırmızı ve beyaz balon taşıyan sendika temsilcileri ve işçilerin büyükelçiliğe ulaşmaları engellendi. Yürüyüşte katılan ITF Denizcilik Koordinatörü Stephen Cotton, "Altın madalyayı teslim etmemize izin vermemeleri utanç verici ama bu bizi amaçladığımız noktaları iyice vurgulamaktan alıkoya-

madı" diye konuştu. ITF ve Unite Sendikası THY işçilerinin mücadelesini bir taraftan tüm dünyaya duyurmaya çalışırken, diğer taraftan işçilerin taleplerinin kabul edilmesi için dayanışmayı büyütüyorlar. ■

İşten Atılan Teksim İşçileri Direnişte!

İstanbul Merter'de bulunan Teksim Tekstil fabrikasında işten atılan 24 işçi, 6 Ağustosta işyeri önünde direnişe geçti. Teksim işçileri işyerindeki koşulları düzeltmek için mücadele ederek Teksif Sendikası'na üye olmuş ve yetki beklemeye başlamışlardı. Bu arada ise, işyerinde fazla mesailerle birlikte 12 saate olan iş saatlerini 8 saate düşürmeyi başardılar. Bunun üzerine patron, her bir işçinin baktığı makine sayısını 4'ten 6'ya çıkardı. İş yükündeki artışı kabul etmeyen işçiler, işyerinde yaptıkları eylemle durumu protesto ettiler. 6 makinede çalışmayı reddeden işçilere ihtar çekildi. İhtarların ardından 24 işçi işten çıkarıldı.

İşten çıkarılan işçiler, fabrika önünde işe geri dönme mücadelesi veriyorlar. "Tazminatlarınızı vereyim, bu işi bitirin" diyen patrona, işçiler şöyle cevap veriyorlar: "Amacımız tazminat almak değil, işe geri dönmek. Makine sayısı 4'e düşmeden işe geri dönmeyeceğiz. İş saatlerini 8 saate düşürdüğümüzde civarda 8 saat çalışan fabrika yoktu. Ama biz bunu başardık. Şimdi de sendikalı olarak işe geri döneceğimize inanıyoruz. Sendikalı olduğumuz için işten atıldık. Birliğimizi bozmayacağız."

Teksif Sendikası Yedikule Şube Başkanı Sebahattin Çetin, işten atılan işçilerin tümünün sendikaya üye olduğunu ve sendikanın işyerinde yetki beklediğini belirtiyor. Çetin, işçilerin haklarına saygı gösterilmesini söyleyerek işten atılmaları son bulana kadar mücadelelerine devam edeceklerini ifade etti. ■

BEDAŞ'ta Direniş Devam Ediyor

Haklarını talep ettikleri için işten çıkarılan BEDAŞ işçilerinin direnişi devam ediyor. BEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde kurdukları çadırda direnişlerini sürdürüyorlar. İşçiler her Cuma bir yürüyüş gerçekleştiriyorlar. 10 Ağustosta Galatasaray Lisesi önünde toplanarak direniş alanına kadar yürüyen işçiler, attıkları

sloganlarla işverenin tutumunu protesto ettiler ve işe geri alınmayı talep ettiler. Direnişçi işçiler, Kiğılı ve THY'den atılan işçilerin mücadelesine de destek verdiler. İstiklâl Caddesi üzerinde bulunan Kiğılı mağazası önünde durarak işten atılmaları protesto edildi.

İşten atılan THY işçilerine destek

olmak ve grev yasaklarını protesto etmek için Taksim Meydanı'ndaki билет satışı ofisi önünde de bir dayanışma eylemi yapıldı, "BEDAŞ'tan ve THY'den Atılan İşçiler Geri Alınsın" yazılı bir pankart taşındı.

Yürüyüşün sonunda BEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde konuşma yapan Kamil Kartal, atılan işçilerin geri alınmasını talep etti. Kartal, "BEDAŞ yasadışı uygulamalarının önüne geçmezse, haklarımızı korumazsa bazı bölgelerde yaptığımız sayaç okutmama eylemini her yere yayarız, gerekirse BEDAŞ'ı işgal ederiz" ifadelerini kullandı.

Direnişçi BEDAŞ işçileri adına basın açıklaması Arif İnan Başgedik tarafından gerçekleştirildi. Açıklamada işten atılma süreci hatırlatılarak, bugünkü durum anlatıldı. Kendilerinin yerine alınan işçilerin zorla TES-İŞ'e üye yapıldıklarını hatırlatan Başgedik, işverenin amacının direnişlerini kırmak olduğunu belirtti. ■

Mevsimlik İşçilerin Çilesi Bitmiyor

Yazın gelmesiyle mevsimlik işçiler yollara düşüyor. Bir taraftan inşaat işinde çalışmak üzere büyük kentlere göç edenlerin, diğer taraftan da pamuk, fındık, çay tarlalarına giden işçilerin çilesi bitmiyor. Trafik kazası, çalışırken yakalandıkları ölümcül hastalıklar, tükenen ömürler, erken çürüyen bedenler... Mevsimlik işçiler çoğu zaman yollarda trafik kazalarında hayatlarını kaybediyorlar. 3 Ağustosta Batman'dan Ordu'ya fındık toplamak için giden mevsimlik işçileri taşıyan minibüs devrildi. Bu kazada bir işçi hayatını kaybetti, 11 işçi ağır yaralandı. Yine 4 Ağustosta Diyarbakır'dan Ordu'ya giden işçilerin aracı kaza yaptı ve 17 kişi ağır yaralandı.

Sosyal haklardan faydalanamayan mevsimlik işçilerin yaşadığı bu kazalara "kader" deniyor. Yiten hayatların hesabı verilmiyor. Ölenlerin yakınlarına devlet sahip çıkmıyor. Yaralananların ve sakat kalanların ise zaten zor olan yaşamları daha da ağırlaşıyor. Mevsimlik işçiler iş güvencesinden yoksunlar. Çalışma saatleri belli değil. Sabahdan akşama dek kan ter içinde çalışan işçiler ailelerini geçindirebilecek, ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir ücret alamıyorlar. Patronlar genellikle ücretleri keyiflerine göre belirliyorlar. İşten çıkartılmaya karşı hiçbir güvenceleri yok. Sigortasız ve kayıt dışı çalıştırılıyorlar. İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin koruyucu düzenlemeler 50 ve daha az sayıda işçinin çalıştığı işyerlerindeki tarım işçilerini kapsamıyor. Kamyon kasalarında, traktörlerde bir yerden başka bir yere taşınan işçiler, devrilen araçların altında kalıyor. Sosyal güvenceden yoksun işçilerin yolda geçirdikleri kazalar ise kayıtlara yalnızca trafik kazası olarak geçiyor. İş kazası tanımına bile girmiyor. Sanki işçiler çalışmak için değil, gezmek için yollara düşmüş gibi muamele görüyor. Geride kalan ailelerine hiçbir sosyal güvence sağlanmıyor.

Çalışma bölgelerine ulaşan işçilerin dramı burada da bitmiyor. Tarladaki işlerin bitirilmesi, mahsulün toplanabilmesi için yalnızca ana ve babaların çalışması yetmiyor. Mevsimlik işçiler çocuk demeden ailece çalışıyorlar.

Okullar daha bitmeden iş başladığı ve okullar açıldığında ise işler hâlâ bitmediği için çocuklar okula gidemiyor, sokakta oyun oynayamıyorlar. Henüz çocukluk çağında, bedenleri yaşlanıyor. Üstüne üstlük tarla kenarlarında kurulmuş çadırlarda kalıyor, hayatlarını sağlıklı bir biçimde devam ettiremiyorlar.

Mevsimlik işçilerin çoğunluğunu Kürt kentlerinden gelenler oluşturuyor. Zor yaşam koşulları bir kenara, ayrıca Kürt oldukları için dışlanıyor, aşağılanıyor ve saldırıya uğruyorlar. Kendi dillerini konuşmaları yasaklanıyor. Kimi zaman linç edilme tehlikesiyle karşı karşıya kalıyorlar. Bu nedenle, özellikle Karadeniz bölgesinde, çadırlarından çarşıya fazla çıkamıyorlar.

Mevsimlik işçilerin yaşadıkları tüm bu zor koşullara son verilmelidir! Mevsimlik işçiler iş güvencesi kapsamına alınmalı, gerekli iş güvenliği önlemleri alınmalı, sağlıklı bir şekilde taşınmalı ve ücretleri yükseltilmelidir! Göçmen işçilerin çocuklarının okutulabilmesi sağlanmalı ve çocuk işçilerin çalıştırılması yasaklanmalıdır! Mevsimlik işçilerin sigortasız, sendikasız çalıştırılmalarına izin verilmemeli ve örgütlenmelerinin önü açılmalıdır. Milliyetçi ve ırkçı baskılara ve saldırılara son verilmelidir! ■

DHL'de Sendika Düşmanlığı Devam Ediyor!

Sendikalaştıkları için işten atılan DHL işçilerinin mücadelesi sürüyor. Direnişlerinin 59. gününde DHL'nin Esenyurt'taki deposunun önünde TÜMTİS öncülüğünde bir basın açıklaması yapıldı. Basın açıklamasına çok sayıda sendika ve demokratik kitle örgütü de destek verdi. Ayrıca TÜMTİS üyesi birçok işçi de sınıf dayanışmasını büyütmek için oradaydı.

Basın açıklamasını TÜMTİS İstanbul 1 No'lu Şube Başkanı Ersin Türkmen yaptı. Türkmen, İşverenin işçileri sendikadan vazgeçirmek için çeşitli vaatlerde bulunduğunu, işçilere sendikadan istifa etmeleri için baskı yaptığını ve bu güne kadar 28 işçiyi işten attığını ifade etti. Türkmen, şöyle konuştu: "Sendikamızın, DHL yönetiminin bu işçi düşmanı tavırlarına sessiz kalmayacağı bilinmelidir. Açlık sınırının çok altında bir ücretle, her tür güvenceden yoksun ve yasal çalış-

ma sürelerinin çok üzerinde işçi çalıştırılmasına karşı bu onurlu mücadeleyi kazanana kadar direnmeye devam edeceğiz. Üstelik bu mücadelede uluslararası sendika federasyonları ITF, ETF, UNI ile birlikteyiz. Şimdiden uluslararası bir kampanya başlamıştır. Uluslararası bir imza kampanyası ile başlayan dayanışma eylemleri giderek üretimi de etkileyen eylemliliklere dönüşecektir."

Türkmen'den sonra sözü 78 gündür direnen THY işçileri adına Deniz Eralp aldı. Eralp, DHL işçilerinin bu haklı mücadelesinde her zaman yanlarında olacaklarını ve birleşerek kazanacaklarını vurguladı. Basın açıklaması, coşkuyla atılan "DHL'de Direniş Kazanacak!", "Yaşasın Sınıf Dayanışması!", "DHL'ye Sendika Girecek, Başka Yolu Yok!" sloganlarıyla ve çekilen halaylarla son buldu. ■

İşçiler Kapitalist Kriz

İşçiler dünya ölçeğinde kapitalist krizin yarattığı işsizliğe ve yoksulluğa karşı mücadele ediyorlar. Emekçiler Mısır'da sokaklara çıkmaya devam ediyor. İspanya'da grevler ve kitlesel mitingler durmuyor. İşçiler İsrail'de kapitalist sömürüye ve devlet zulmüne öfke kusuyorlar. Japonya'da kapitalist sistemin yarattığı nükleer felâketlere karşı emekçiler alanlardaydı. Patronlar sınıfının paçaları tutuşmuş durumda. Mücadele eden ve haklarını isteyen işçileri bastırmak için çareyi şiddeti tırmandırmakta buluyorlar. Ancak ne yaparlarsa boş, her geçen gün mücadeleye katılan işçilerin sayısı artıyor ve meydanlara sığıyor.

Mısır'da işçiler yeniden meydanlarda

Hüsnü Mübarek'i deviren emekçiler, iktidarı eline geçiren Askeri Konsey'e ve seçimleri kazanan Müslüman Kardeşler'e öfkeli. Özelleştirmeler ve işçilerin kazanılmış haklarına dönük saldırılar artarak sürüyor. 15 Temmuzda birçok farklı sektörden işçi greve çıktı. Tekstil ve seramik işçileri, doktorlar, üniversite, posta ve sağlık çalışanlarının grevleri günlerce sürdü. Mısır'ın dört bir yanında işçiler mücadeleyi yeniden yükseltiyor.

Mahalla bölgesindeki tekstil işçileri hem çalışma koşullarının düzeltilmesini hem de Tahrir Meydanı'nda kendilerine yapılan zulmün hesabının verilmesini istiyorlar. Mahalla bölgesinde ve Nil Deltası'nda yer alan tekstil fabrikalarında çalışan 25 bin işçi iş bıraktı. 5 bin işçi Weaving ve Mahalla Misr Spinning fabrikasını işgal ederek, oturma eylemi başlattı. İşçiler, devlete ait fabrikalardaki yönetimin yozlaşmış üyelerinin işten çıkartılmasını, maaşlarına zam yapılmasını, çalıştıkları her yıl için kıdem tazminatı ödenmesini, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesini ve fabrikalarındaki işyeri hekimlerinin değiştirilmesini talep ediyorlar. Greve katılan bir kadın işçi; "Muhammed Mursi cumhurbaşkanı olur olmaz işçileri unuttu. O yalnızca aldığı maaşı düşünüyor. Alın teri döken işçileri düşünmüyor. Haklarımız nerede? Bugüne kadar hiçbir talebimiz karşılanmadı, biz taleplerimizin karşılanmasını istiyoruz" dedi.

Süveyş'teki Kleopatra Seramik fabrikasında çalışan işçiler, işten çıkartmaları protesto etmek için greve çıktı. İşçiler, fabrikanın sahibi Muhammed Abul Eneyn'in Tahrir Meydanı'nda toplanan halkın üstüne devalerle saldırılmasını planladığı için hakkında soruşturma açılmasını da istiyorlar. Güney Sina'daki sağlık çalışanları, Sağlık

Bakanlığı önünde oturma eylemi yaptı. İşçiler daha yüksek teşvik primi ödenmesini ve hastanelerin koşullarının düzeltilmesini talep ediyorlar.

Japonya'da nükleer felâketler protesto edildi

1945 yılında İkinci Dünya Savaşı tüm vahşetiyle devam ederken ABD tarafından Japonya'nın iki ayrı kentine atom bombaları atıldı. 6 Ağustosta Hiroşima'ya bomba atılması sonucunda 140 bin insan hayatını kaybetti. 9 Ağustosta bu kez Nagazaki'ye atom bombası atıldı ve 74 bin kişi hayatını kaybetti. Atılan bombanın etkisiyle Japonya'da hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Doğan bebekler radyasyon nedeniyle sakat doğdu. Toprak bereketini kaybetti. Bu korkunç katliamı hatırlamak ve kınamak üzere 6 Ağustosta Japonya emekçileri Hiroşima kentinde sokağa çıktı.

Hem bu felâketlerde hem de Fukuşima'da patlayan nükleer santrallerin yaydığı radyasyon nedeniyle ölen insanları anmak ve nükleer santrallerin kapatılması talebini yükseltmek için 50 bin insan Barış Anıtı Parkı'nda bir araya geldi. Japon halkı nükleer felâketleri yıllardır yaşıyor. 11 Mart 2011'de Japonya'da gerçekleşen nükleer felâketin ardından 30 bine yakın insan hayatını kaybetmişti. Nükleer santrallerden sızıntının önlenmesi henüz başarılı değil. Bu santrallerin kapatılıp gömülmesi gerekirken, yeniden çalıştırılmak üzere hazırlanıyor.

Yaşanan iki dünya savaşının bedelini işçi ve emekçi kitleler ödedi. Çok büyük acılar çekildi, kentler yerle bir olurken, milyonlarca insan öldü ve sakat kaldı. Nükleer felâketler tüm dünyada ölüm saçmaya devam ediyor. "Enerji açığı var" yalanına sarılarak nükleer santrallerin sayısı artırılıyor. Dünya işçi sınıfı, hem doğayı hem de

ze Karşı Mücadelede!

insanlığı yok oluşa sürükleyen bu sisteme karşı mücadeleyi yükseltmek zorundadır.

İspanya'da patronlar saldırıyor, işçiler mücadele ediyor

İspanya hükümetinin kamu harcamalarında 50 milyar avroluk kesinti yapma kararına karşı işçilerin kitlesel eylemleri yükseliyor. İtfaiyeciler, madenciler, öğretmenler, öğrenciler, doktorlar ve daha nice sektörden işçi protesto gösterileri yapıyor. Madenciler, hükümetin kömür madenlerine verilen devlet yardımını %63 oranında kesmesini protesto etmek için greve çıktı. Kara Yürüyüş adını verdikleri dev yürüyüşlerini gerçekleştiren madenciler, 10 Temmuzda Madrid'e vardılar. Madrid'de bekleyen yüz binler, madencileri Santa Barbara ve Enternasyonal marşıyla karşıladı.

19 Temmuzda İspanya'da 80 ayrı kentte meydanlar işçilerin sesiyle çınladı. Madrid'de 800 bin, Barselona'da 400 bin işçi ve emekçi meydanlara çıktı, krizin faturasını ödemek istemediklerini haykırdı. 8 Ağustosta ise, Endürlü İşçilerin Sendikası (SAT) üyeleri Seville'deki bir süpermarkete baskın düzenlediler. Alışveriş arabalarını dolduran işçiler, aldıkları ürünlerin ihtiyaç malzemeleri olduğunu belirterek parasını ödemediler.

Yapılan kesintiler işçi ve emekçilerin vergi yükünü artırıyor. İşsizlik sigortasından yararlanma koşullarını zorlaştırıyor. Kamu emekçilerinin maaşlarından %7 oranında kesinti yapılıyor. Limanların, demiryollarının ve havaalanlarının özelleştirilmesini kapsayan kemer sıkma programı milyonlarca işçinin hayatını daha da karartıyor. İspanya'da tüm bu saldırılara karşı militan bir mücadele yükseliyor.

İsrail'de emekçiler bedenlerini ateşe veriyor

İsrail'de geçtiğimiz yıl hayat pahalılığını ve artan vergileri protesto etmek için kitleler sokaklara çıkmış ve ev kiralalarının düşürülmesini, vergilerin ve temel ihtiyaç malzemelerinin fiyatlarının azaltılmasını talep etmişlerdi. İsrail egemenlerinin Filistin halkına karşı yaptığı zulmü

de protesto eden kitleler, bu eylemlerin yıldönümünde yeniden sokaklara çıktı ve aynı taleplerini yinelediler. 14 Temmuzdaki eylemler sırasında Moşe Silman adlı bir emekçi kendi bedenini ateşe verdi. Moşe'nin bu eylemi, vergilerini ödeyemeyen ve hayat pahalılığının artmasıyla daha da yoksullaşan kitlelerin öfkesinin bir yansımasıdır. Moşe'nin ardından İsrail'de dört kişi daha kendini yaktı. Kapitalist sömürü düzeni işçi sınıfının öfkesini artırıyor. Çıkarışızlık içindeki emekçiler, bedenlerini ateşe vererek tepkilerini ortaya koyuyorlar. Ancak emekçilerin bedenlerini ateşe vermeleri bir çözüm değildir. Tek çözüm, işçi-emekçi kitlelerin örgütlenerek kapitalist sömürü düzenine karşı mücadele vermeleri ve onu alaşağı etmeleridir.

Hindistan Maruti Suzuki'de isyan

18 Temmuzda Hindistan Maruti Suzuki fabrikasında, fabrika yöneticisinin bir işçiye hakaret etmesine öfkelenen işçiler, bir araya gelerek sendikanın duruma müdahale etmesini istediler. Bunun üzerine patron, fabrikaya grev kırıcılarını getirerek işçileri yıldırma çalıştı. Polisler de patrone yana tavır aldı ve işçilere saldırdı. Çıkan çatışmanın sonucunda birçok işçi yaralandı. Çete üyelerinin fabrikayı ateşe vermesinin ardından Suzuki yönetimi buradaki iki fabrikasını kapattı.

Olayların ardından bir yönetici fabrikada ölü bulundu. Hükümet ve polis, fabrikayı ateşe veren çete üyelerini soruşturamazken, cinayet nedeniyle 3 bin işçiyi suçluyor. Cinayet nedeniyle 91 işçi tutuklandı. Otomotiv fabrikasında uzun bir dönemdir gerginlik yaşanıyordu. Enflasyon oranlarının artmasıyla ücretler düştü. Sosyal hakların tırpanlanması, kadrolu işçilerin işten çıkartılarak yerine taşeron işçi alınması öfke birikmesine neden oluyordu. Her 38 saniyede, bir araba üretiliyor. Bir arabanın 1 saniye bile geç üretilmesi halinde, işçilerin ücretleri kesiliyor ve cezalandırılıyorlar. İkinci 1 saniyelik gecikmede işçilerin tam bir günlük ücreti kesiliyor. Otomotiv işçilerinin son 10 yılda reel ücretleri %25 oranında azaldı. ■

45 BİN ÖLÜ

14 bin 747 ceset çıkarıldı. 30 bin kişi enkaz altında. Yaralı sayısı 56 bin 892

BU FOTOĞRAFLAR TÜRKİYE'DE ÇANAKKALE SAVAŞINDAN BU YANA İLK KEZ ÇEKİLİYOR ÇÜNKÜ 1918 YILINDAN BU YANA TOPRAKRLRIMIZDA İLK KEZ TOPLU MEZAR KAZILYOR

Enkazdan ceset çıkıyor. Alınır topluca yok olduğu için kimlik tespiti yapılamıyor. Çözüyorlar... Korumak mümkün değil. Fotoğraf çekilip parmak izi alınan gömülüyor. Hem de maalesef işte böyle... Toplu mezarlar...
15 büyük, 1 bebek... Yaşarken birbirleri belli de hiç tanımayan 17 insanın aynı yere... 17 sene biriken ilk mezar topu... Kimsesiz... Bu yoldan Fatih'in, bu fotoğrafı kardeşleri gören okullar tarafından alınacak...

17 Ağustos 1999'dan Bu Yana "Sesimizi Duyan Yok!"

Samsun'daki sel de gösterdi ki, alınmayan önlemler sonucu doğa olayları büyük felaketlere dönüşüyor ve emekçilerin canını almaya devam ediyor. 17 Ağustos 1999 Marmara depreminde yaklaşık 60 bin insan hayatını kaybetmişti. Yüreğimizi yakan o acı günler; yıkıntı, enkaz ve ceset görüntüleriyle hafızalarımıza kazındı. Depremi takip eden ilk günlerde deprem bölgesinde devletin yetkili kurumlarından hiç biri yoktu. Oysa devlet, kamuoyuna "devlet gerekeni yapmaktadır, tüm önlemler alınmıştır" nutukları atıyordu.

"Kriz Masaları" bir dağıtım bile organize edemiyorlardı. Bu büyük acıya ortak olan emekçilerin dört bir yandan gönderdiği gıda ve acil ihtiyaç malzemeleri, Kriz Masalarının bahçelerinde, depolarında çürümeye terk ediliyordu. Çöken binaların altında kalan insanların kurtarılması işini halk üstlenmişti. Çevre illerden bölgeye akın eden emekçiler, kurtarma çalışmalarında görev alıyordu. Halk inisiyatif gösterip kendi çözümünü bulmaya çalıştığında ya da demokratik kitle örgütleri devreye girdiğinde ise, devlet engel oluyordu. Aynı Van depreminde olduğu gibi.

Kaşarlanmış sermaye siyasetçileri, deprem sonucunda ölümlerin "doğal" olduğunu halka yutturmaya çalıştılar. Neydi doğal olan? Bilim adamlarının ısrarlı uyarılarına rağmen, fay hattı üzerinde olduğu bilinen en tehlikeli arazilerin imara açılması mı doğal? Birkaç saniyede enkaza dönen çürük binaların inşa edilmesine göz yummak mı doğal? Şehirlerin yerle bir olmasıyla patronların ve onların hizmetkârı olan siyasetçilerin muazzam paraları ceplerine indirmesi mi doğal? İnsanlar acıdan kıvranırlarken zamlar, ek vergiler, mezarda emeklilik yasalarıyla afeti fırsata çevirmeleri mi doğal?

1999 depreminden sadece 4 gün sonra gece yarısı "mezarda emeklilik" yasasını meclisten geçiren, "dürüst lider" Ecevit başbakanlığındaki DSP-ANAP-MHP koalisyon hükümeti değil miydi? Gelir ve Kurumlar Vergisi, Emlak Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisi, Özel İletişim Vergisinden deprem dolayısıyla ek vergiler "götüren," Özel İşlem Vergisi ve Faiz Vergisini icat eden de Ecevit hükümeti değil miydi? **AKP hükümeti de getirilen bu vergilerin üzerine yattı ve kalıcı hale getirdi.**

Yoksul insanların evleri başına yıkıldı, ama çileleri bitmedi! Can kaybını önlemek için kılını kıpırdatmayan devlet, "depremin yol açtığı ekonomik kayıpların giderilmesi" için derhal kolları sıvadı. İşte biz bu "kayıpların giderilmesi" kısmını da derinden hissettik. 1999 depreminin üzerinden 13 sene geçti; soygun bitti mi? Hayır! 2002'den beri AKP hükümeti de deprem soygununu sürdürüyor. **Bunların topu aç gözülü!**

23 Ekim ve 9 Kasım'da Van'da yaşanan iki büyük depremin ardından, yoksul halkın acıları üzerinden vurgun devam etti. Fazla zaman geçmeden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından afet riski taşıdığı ilan edilen alanlardaki bütün taşınmazların kapsam içine alındığı yasa Meclis'ten geçirildi. Yasaya göre, kentsel dönüşüm bölgesinde riskli binaları belirleme ve her türlü inşaatı yapma ya da yaptırma yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığında olacak. Bakanlık burada isterse TOKİ'yi devreye sokacak ve ihaleye çıkacak.

Büyük inşaat şirketlerine, geçirilen yasalar sayesinde yeni kâr kapıları açılacak. Bankalar ise yeni konut kredileri olanakları sayesinde soygunu büyütecek. Olan işçi-emekçilere olacak: Bir taraftan çıkartılan kentsel dönüşüm yasalarıyla evsiz barksız kalacaklar, bir taraftan da başlarını sokacak bir ev için yıllarca sürecek bir borç batağına saplanacaklar.

Depremde ölürsen öl, sağ kalırsan vergiyle, borçla, harçla sürünürsün! Bunlar kapitalist kâr düzeninin ve hükümetlerin bize reva gördüğü kader. Sağlam zeminli yerlerde inşa edilen depreme dayanıklı binalarda yaşayan zenginler için, deprem korkulacak bir şey değil. Bugünkü teknolojiyle büyük depremlerde bile hiçbir can kaybına yol açmayacak konutlar inşa etmek mümkün. Deprem riski hesaba katılarak yapılan planlı yerleşimler can ve mal kaybını en aza indirecek, hatta önleyecektir. Oysa bu, patronlar için hiç de kârlı değildir.

Biz işçiler, teknolojinin insanlık yararına kullanılmasını, bütünlüklü projeler çerçevesinde çürük binaların yıkılmasını, yerlerine dayanıklı, sağlıklı ve insanın sosyal yaşamını esas alan ücretsiz konutlar yapılmasını talep ediyoruz. Bunun için yeterli kaynak da vardır. Devlet, emekçilerden topladığı vergileri patronların kasasına aktarmamalı, emekçiler için sağlıklı konutlar inşa etmeye girişmelidir. ■

UID-DER İş Kazası Geçiren İşçi Ailelerinin Yanında

■ Gebze’de bir grup işçi

UID-DER’li işçiler olarak, iş kazası sonucu hayatını kaybeden bir işçinin ailesine taziye ziyaretinde bulunduk. Bu işçi ailesini tanıımıyorduk, iş kazası haberini Gebze gazetelerinden okumuştuk. Gebze’nin Köşklüçeşme Mahallesinde oturan işçi kardeşimiz Eczacıbaşı Vitra Karo fabrikasında çalışıyordu. Henüz 27 yaşındaydı ve ailesiyle birlikte yaşıyordu. Görevi olmadığı halde forklift ile iş yapması istenmiş, forkliftin rampadan devrilmesiyle işçi kardeşimiz hayatını acı bir şekilde kaybetmiş.

Ziyaretimizde elim kaza sonucu oğullarını kaybeden işçi ailesine başsağlığı diledik. Evde işçinin anne-babasıyla ve yakın akrabalarıyla buluştuk. İş cinayetine kurban giden gencin amcası yıllarca fabrikalarda üç kuruşa çalıştığını ve emekli olduğunu söyleyerek, iş yaşamı boyunca ölümle sonuçlanan birçok iş kazasına şahit olduğunu üzümlerle anlattı. “Ocağa ateş düşmesi çok zor, Allah kimsenin başına böyle bir acı vermesin” derken, işçileri ezen, köle olarak çalıştıranlara karşı öfke duyduğunu, kavga ettiğini, işten atılma pahasına arkadaşlarını savunduğunu sözlerine ekledi. Amca, sendikalı olduğu halde Eczacıbaşı’nda iş güvenliği önlemlerinin alınmadığını belirtti. Çimse-İş yöneticilerinin duyarsızlığını eleştirirken, “bu tür sendikalar kötü ama patronlar daha kötü” dedi.

tü” dedi.

İş kazası sonucu genç yaşta oğlunu kaybeden baba, sonuna kadar davacı olacaklarını belirtti. Patronun şikâyetçi olduğunu, dava açacaklarını ve davanın sonucunda tazminattan daha önemli olanın sorumluların hak ettikleri cezayı alması olduğunu söyledi. Baba “sonuçta benim ocağıma ateş düştü, başka evlere ateş düşmesin, önlemler alınsın” dedi.

İşçi ailesine gerçekleştirdiğimiz taziye ziyaretinin sonunda, kısaca derneğimizi tanıttık. İşçi Dayanışması bülenimimizin son sayısını verdik ve kendilerini derneğimize davet ettik. UID-DER’in iş kazalarına, meslek hastalıklarına karşı işçilerin ve ailelerinin yanında olduğunu belirttik. UID-DER fabrika örgütlenmesinde, grev ve direnişlerde olduğu gibi, iş kazaları ve meslek hastalıkları geçiren işçileri ve ailelerini ziyaret ederek patronların örgütsüz milyonlara dayattığı kadere karşı durmaya devam edecek.

Suç İşçide mi, Makinede mi Yoksa Patronda mı?

■ Tuzla’dan bir metal işçisi

Temmuz ayında iş kazalarında ölen işçi sayısı 110’a çıktı. Neredeyse günde 3-4 işçi arkadaşımızı iş cinayetlerinde kaybeder hale geldik. İş cinayetlerinin durmadan arttığı şu günlerde bu yaşananlar bizlerden hiç de uzak değil. Geçtiğimiz hafta metal sektöründe çalışan bir arkadaşımızı sağ elinin başparmağını kaybetti.

Metal sektöründe iş kazaları daha sık yaşanıyor. Makinelerin iş güvenliği aparatları çıkartılarak, çalışma temposu artırılarak, işçilerin can güvenliği hiçe sayılıyor. TAYSAD’da bulunan bir metal fabrikasında çalışıyorum. Müdürlerin üretimi artırmak adına neler yaptıklarına, neler planladıklarına bire bir şahit oluyorum. Örneğin, üretilen ürün sayısını artırmak için montaj bölümünde kullanılan pres makinelerindeki el kontrol düğmelerini kaldırılıp ayak pedalları takılmıştı. Günlük üretilen sayıyı arttırmak için de sürekli işçilerin başında süre tutuyorlar. Bir ay içerisinde bu pres makinesinde 3 işçi arkadaşımızı parmaklarını kaptırdı. Bir arkadaşımız suçun kendinde olduğunu ifade ediyor: “Dikkatsiz davrandım, bir anlık dalgınlıkla parmağımı kaptırdım” diyor. Peki, bu sıcaklarda biz işçiler mi suçluyuz, yoksa herhangi bir güvenlik önlemi almayan ve işi hızlandırmak için pres düğmelerini söken patronlar mı suçlu? Neden iş güvenliği önlemlerini almadan biz işçileri o makinelerde çalıştırıyorlar?

Montajda kullanılan preslerin tonajının düşük olması sebebiyle işçi arkadaşlarımız parmaklarını kaybetmediler. Başka fabrikalarda da bu tür uygulamalar yapılıyor. Ve birçok işçi parmaklarını kaybediyor. Hemen her sektörde daha fazla kâr etmek için bu ve benzeri uygulamalar yapılıyor. Bizim fabrikada yöneticiler bu şekilde üretimi artırma işini “yalın üretim” diye adlandırıyorlar. Ama bu pres makineleri kasapların kıyma makineleri gibi çalışıyor.

“Bu iş cinayetleri neden artıyor?” sorusunun cevaplarını ben kendi fabrikamda buluyorum. Patronların kârı biz işçilerin hayatlarına mal oluyor. Daha genç yaşlarda parmaksız, sakat kalıyoruz veya ölüyoruz. Peki, neden durduramıyoruz bu iş cinayetlerini? Daha kaç işçi arkadaşımızı bu cinayetlere kurban edeceğiz? İş cinayetlerini durdurmak ve daha sağlıklı ortamlarda çalışmak için tek seçeneğimiz bir araya gelmek ve örgütlenmektir. ■

Taşeron Sistemine Karşı Birlikte Mücadeleye!

■ Hacettepe Hastanesi'nden bir taşeron işçi

Gün geçtikçe çalışma koşullarımız daha da kötüye gidiyor. Esnek ve güvencesiz çalışma biçimi olan taşeron çalıştırma sistemi biz işçilerin örgütlenmesinin önünde büyük bir engel teşkil ediyor. Her işyerinde olduğu gibi bu durum Hacettepe Hastanesi'nde de yaşanıyor. Yeni çıkan yasalarla birlikte daha yoğun iş temposu, daha düşük ücret ve artan çalışma saatlerine mahkûm ediliyoruz.

Taşeron firma aracılığıyla çalışmanın zorluklarından biri de bir sabah işe geldiğimizde yapılan ihale ile yeni bir şirketin ve onunla birlikte gelen yeni kuralların bizi beklemesi oluyor. Şirket değişikliği nedeni ile şirket yöneticileri de değişir ve bizler kimlerle muhatap olacağımızı bilemeyiz. Taşeron çalışma kölelikten başka bir şey değildir. Patrona işgücümüzü tekrar satmamız için sadece asgari ücret verilir. Ancak biz bu parayla yalnızca “yaşayabiliriz”. Diğer ihtiyaçlarımız onların umurunda bile olmaz. Al-

dığımız ücret yetmeyince meselelere kalırız ya da dışarıda ek işler yaparız. Böylelikle geçmişte mücadeleyle kazanılmış 8 saatlik işgünü hakkı fiilen ortadan kaldırılmış olur. Bu da yetmezmiş gibi yeni çıkan yasaların hiçbiri biz işçileri korumuyor. Örneğin “Ulusal İstihdam Stratejisi” adı altında çıkarılacak olan yasa tam bir hak gaspı. Bu yasa içerisindeki “kölelik büroları” işçileri belirli sürelerle patronlara kiralayacaklar ve işlerine gelmediğinde kapının önüne rahatlıkla koyabilecekler. Haksızlığa uğrayan işçi hakkını aramak için muhatap bile bulamayacak.

Gerçeklik buyken biz taşeron işçilerin “kadro hayali” de tarihe karışıyor. Ama patronlar ve onların temsilcileri biz işçileri bir gün vereceklerini söyledikleri kadrolarla oyalamaya devam ediyorlar. Taşeron sistemine ve haksızlıklara karşı gelebilmenin tek koşulu bizlerin haklarını bilen, haklarının peşinden giden birer işçi olmamızdır. ■

Autoliv'de Kreş İstiyoruz

■ Bir kadın metal işçisi

Yüzlerce işçinin çalıştığı büyük bir fabrikada, Autoliv'de çalışıyorum. Otomobiller için emniyet kemerleri, hava yastıkları ve direksiyon simitleri başta olmak üzere çok çeşitli parçalar üretiyoruz. Fabrikada benim gibi yüzlerce kadın işçi çalışıyor. Tabii hamile olan, doğum izninde olan çok sayıda kadın da var. Bu nedenle, “keşke işyerimizde kreş olsaydı” diye düşündüm. İşyerimizde neden kreş olmadığını, bu hakkın hangi durumlarda kullanılabildiğini merak ettiğim için internette “işyerinde kreş

hakkı” diye arama yaptım.

Karşıma çıkan ilk arama sonucu, derneğin sitesindeki aynı başlıklı yazı idi. Yazıyı dikkatle okudum ve aslında bizim işyerimizde de kreş olması gerektiğini ya da işyerinin bir kreşle anlaşma yapması gerektiğini öğrendim. Ama bizim işyerimizde kreş yok. Yazıda, kreş hakkını vermeyen işverenler için belirlenen para cezaları da vardı. Ama bu rakamlar o kadar düşük ki patronumuz için hiçbir şey ifade etmiyor. Demek ki benim patronum işçilerin hakkını vermektense cezayı ödemeye razı oluyor, çünkü ceza miktarı hiçbir yaptırım gücü ifade etmiyor. İşyerimizde pek çok kadın işçi var, işbaşı yaptığımda onlarla konuşmaya ve sizin sitenizdeki ve İşçi Dayanışması'ndaki yazıyı okutmaya karar verdim. İşyerimizde aslında bir sendika var ama bizim sorunlarımızla sendikamız değil UID-DER ilgileniyor.

Çok fazla mesai yapmamıza rağmen çocuklarımız için kreş yok. Pek çok hakkımız elimizden alınıyor. Bir kadın işçi olarak yaşadığım sıkıntıların nedenini ve çaresini ortaya koyduğunuz için teşekkür ediyorum. Emeklerinize sağlık. Hem Autoliv'de hem de tüm işyerlerinde kreş olsun istiyorum. ■

Tuvalet Yasak, Tutun!

■ Esenyurt'tan bir kadın işçi

Patronların yasakları bitmek nedir bilmiyor. Biz işçilere yüklendikçe yükleniyorlar. Kurallar, disiplinler, bitmek bilmeyen uyarılar, bizi artık yetişemez hale getiriyor bu yasaklara uymak. En insani ihtiyacımız olan tuvalet ihtiyacını patronlar gereksiz görmekteler. Bizleri tuvaletten caydırmak için çeşit çeşit uygulamalar çıkarıyorlar. Bunlardan bazıları şöyle: tuvaleti kilitlemek, suları kapamak, kart okutarak gitmek ve bu sayede içeride ne kadar kaldığının sürekli takip altında tutulması, beş dakikadan fazla içeride kalmamak, izin almadan gitmek, günde iki kez tuvalete gitme izni gibi yasaklarla bir insanın tuvalete gitmesinin önemli bir gereksinim olduğunu bizlere unutturmak için yoğun bir çaba sarf etmektedirler.

Tüm bu yasaklamaların yanı sıra, daha önce karşılaşmadığım yeni bir uygulamaya, gittiğim bir tekstil firmasında şahit oldum. İş saatinde tuvalete gitmek kesinlikle yasak! Su istemek de aynı şekilde yasak. Bunun yerine günde iki kez 10'ar dakikalık tuvalet ve su molası veriliyor. Yani herkesin tuvalet ihtiyacını toplu halde planlanmış oluyor patronlar. Hadi kızlar ve erkekler tuvalete, ihtiyaç molası! Tabii bir kısım tuvalet önünde sıra oluştururken, bir kısım da su sırasında şişelerini dolduruyor, her ikisini de yapmaktan vazgeçenler bu haklarını sigara içmek için kullanıyor. Tuvalete gidememe böbrek-

lerde rahatsızlık, idrar tutmaktan kaynaklı yanma, kabızlık gibi çeşitli rahatsızlıklara yol açıyor.

Patronun bu uygulamayı yapmasının sebebi makine-lerin bir an olsun durmasını istememesidir. Tüm işçileri gözünün önünde denetim altında tutmak ve şunu demek istiyor; sen istediğin zaman değil ben istediğim zaman ihtiyaçlarını gidereceksin. Bu da patronların nasıl azgınlaştıklarını, yaptıkları uygulamalarla kendini göstermektedir. Tüm bu yasakçı uygulamaların ortadan kalkması, işçilerin örgütlü mücadelesinden geçmektedir. ■

UID-DER'e Danıştım, Hakkımı Aldım

■ Kartal'dan bir metal işçisi

Merhaba dostlar. Ben Kartal'da metal fabrikasında çalışan bir işçiydim. Ta ki işten atılıncaya kadar! Tüm haksızlıklara rağmen canla başla çalışıyorduk. İşsiz kalmak kötü bir şey benim için, çünkü iki kızım var. Fakat korktuğum başıma geldi ve patron bir gün üretim maliyetini azaltacağını söyleyerek, önce birkaç arkadaşımı, birkaç gün sonra da beni işten çıkardı. Hiçbirimize tazminat ödemedi. Zaten öyle bir alışkanlığı yokmuş! Genellikle işçilere "ben kendi isteğimle istifa ediyorum" diye yazan bir kâğıt imzalatıyormuş. Bu kâğıdı imzalamadım.

Bunu onların yanına bırakmamak için UID-DER'li arkadaşlarımı aradım. Ne yapabileceğimi ve haklarımı nasıl alabileceğimi sordum. Hemen o akşam, bir UID-DER'li arkadaşımınla görüştüm ve noterden ihtarname çekmek için bir dilekçe hazırladık. İşyerindeki bütün uygunsuzlukları, yasadışı durumları, sigortasız işçi çalıştırıldığını, maaşlarımızın ödenmediğini, sigortanın asgari ücret üzerinden yatırıldığını ve daha birçok konuyu yazdık. Sonunda da ya işe geri almalarını ya da tazminatını ödemelerini talep ettim ve gönderdim.

Ertesi gün tekrar işyerine gittim. Bu sefer benim inadımı gören muhasebe müdürü, zannedersen patronun

da korkması nedeniyle benimle pazarlık yapmaya başladı. İşsizlik sigortasından faydalanabilmem için 4 günüm eksikti. O günlerimi yatıracaklarını ve işsizlik sigortasından faydalanmam için işlem başlatacaklarını ancak başka hiçbir hakkımı vermeyeceklerini söyledi. Bu arada ihtar ellerine ulaşmıştı. Patron ilk başta "gönderin gitsin, hiçbir alacağı yok" derken, döndü ve tam tersi laflar etmeye başladı.

Yanımdaki müdüre dönerek, "Bu kadın 1 senedir bizimle çalışıyor. Kendisini çok severim. Hakkını da yedirtmem. Ben o kadar şerefsiz olamam. Bütün haklarını ödüyoruz, işsizlik sigortasından faydalanması için çıkış tarihini 4 gün sonraya yapıyoruz, 10 günlük maaş da ben kendimden vereceğim" dedi.

Ben normalde bu kadar güçlü olabileceğimi ve haklarımı alabileceğimi düşünmüyordum. Ama UID-DER'li arkadaşların beni doğru yönlendireceğini biliyordum ve onlara güveniyordum. Onların yönlendirmesiyle hem cesaret kazandım hem de neleri yapabileceğimi görmüş oldum. Tüm haklarımı aldım. Ben hem kendime hem kızlarıma hem de işçi arkadaşlarıma bir fayda sağlamış oldum. Bence UID-DER'li olmak bir ayrıcalıktır. İnsanın cesaretini ve kendi gücünü görmesini sağlayan bir güçtür. Teşekkür ederim. ■

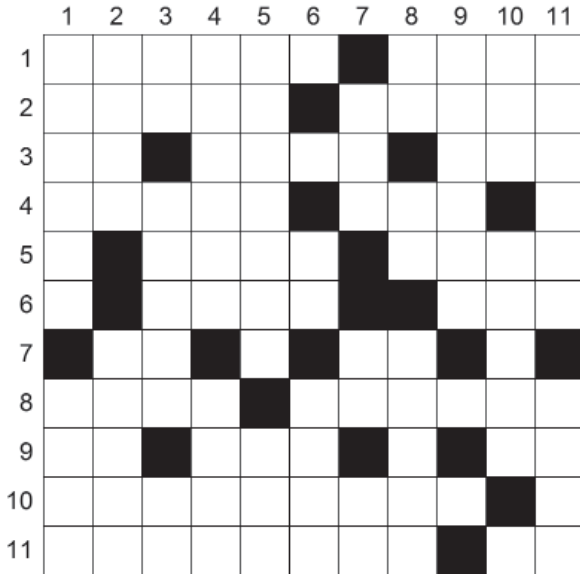
Daha Dur

Toprak tohumu yeni kucakladı
Daha yeni ağlar denize düştü
Daha dur
Göçmen kuşlar yoldadır elbet
Sabır her şeyin ilacıdır elbet
Bir dostu kucaklamak
Bir dostu kucaklamak gibidir kavgayı tanımak
Yıllarca özlemler beklenen bir dostu
Gelecek
Sıra bize de gelecek
İşte o zaman sorulacak tüm bunların hesabı
Daha dur
Sabırsızlık yenilgidir
Bastığın toprağı, kavradığın taşı tanı
Bir usta, bir el, bir demir
Bir taşta şekil veriyor sabırla inatla inançla
Daha dur
Çocuklarımız karşılayacak güneşin doğuşunu
Kapılar açılacak ardına kadar
Saksız olacak dünyamız
Çitsiz ve duvarsız
Daha dur
Öpmedim gülyüzlü dostları yüreklerinden
Yarımlar elbet huzura koşacak,
Yeter ki el ver şu ele, ses ver şu haykırışa
Çiçekler dalında kokacak
Çam kozalakları dalında

Daha dur
Şefkatle saracağız insanlığı
Düşlerimizi sunacağız insanlığa
Bitmesini hiç istemediğimiz düşlerimizi
Dur daha
Senin sen olduğun için
Sana insan olduğunu hatırlatacak günler var
Dünyanın diğer ucunda da buram buram özlem tüten
İnsanlar olduğunu hatırlatacak günler
Daha dur
Bir adım ötede barış
Bir adım ya da yarın kadar yakın sana
Bir el kadar yakın
Bir türkü tadında sıcak sınımsıcak
Ve
Uçsuz bucaksız bir çölde
Bir yudum su kadar gerekli.
Ahh yüreğim
Yorgun bedenim, inançlı ellerim
Az kaldı
Güneşli sabahlara
Az kaldı cellâtların yüzüne haykırmaya,
Daha dur, daha dur
Güzel günler var yaşanacak
Yeter ki iste
Yeter ki göğüs ger
Omuz ver kavgaya
Daha dur

Kıraç'tan bir işçi

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan sağa

1. Komisyoncu, işçileri kölelik konumuna yaklaştıran özel *istihdam bürolarının* patronları. Kabıyla birlikte tartılan bir nesnenin kabının ağırlığı.
2. Uygarlık, refah ve mutluluk. Yaşadığı toplumsal olaylar ve çatışmalarla sık sık gündeme gelen Arap yarımadasındaki bir ülke.
3. Mısır mitolojisinde güneş tanrısı. Parlaklığı birden bire artan, değişen yıldız. Kuşağın ya da gıyosinin yüzü.
4. Yaptığını, söylediğini, tanık olduğunu saklama ve gizleme. Bir yağış biçimi.

5. Kendine gelme ayılma. Bayıltıcı etki yapan, eskiden anesteziye kullanılan sıvı madde.
6. Kullanma süresi, bir şeyin yapılması için tanınan süre. Dolaylı anlatım.
7. Hangi şey. "Ağırlıklı ortalama"nın kısaltması.
8. İngilizcede uçağın kısaltması. Çevreye zararlı olmasına rağmen, nükleer santral kurulmak istenen Mersin'e bağlı bölge.
9. Aks kelimesinin sessizleri. Ödeşme, razı olma. Kahraman, yiğit kimse.
10. Üstünlük, gerekli kararları almayı bilen kişinin niteliği.
11. Kelime karşılığı "bir iş yerinde kadro düzenlemeleri" olan, ama işten atma/çıkartma anlamında da kullanılan sözcük. Kolun tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölüme.

Yukardan aşağıya

1. Totaliter, baskıcı Baas rejiminin emperyalist müdahaleyle değiştirilmeye çalışıldığı, halkı iç savaşa pençeleyen Ortadoğu ülkesi. Sözleşme.
2. Güçlü inanç, inanan. Obje.
3. İngilizcede bay'ın kısaltması. Ay. Kalayın simgesi.
4. Endüstri. Büro.
5. Normal olmayan. Kötünün karşıtı.
6. Bir binek hayvanı. Dışa dönük, canlı, girişken.
7. Tibet siğiri. Karanın karşıtı. Uzaklık belirten söz.
8. Bir bağlaç. Alev kelimesinin sesli harfleri. Oksijenin bir elementle birleşmesiyle oluşan madde.
9. Piyangoda biletle değeri kadar kazanılan ikramiyeye.
10. İsviçre'den doğan ve Almanya'dan geçen bir nehir. Tava, tencere gibi mutfak gereçlerinde kullanılan kaplama.
11. Türkiye'nin başkenti. Avrupa ve Asya kıtalarını ayıran sıradağlar.

Geçen Ayın Çözümü

Meslek Hastalıkları Kader Değildir!

Yasadaki tanımına göre meslek hastalıkları; “sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık ve ruhi arıza halleridir”. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü’nün verilerine göre, dünyada her yıl 160 milyon işçi meslek hastalıklarına yakalanıyor. 1 milyon 950 bin işçi, meslek hastalıklarından dolayı yaşamını yitiriyor. Bu rakamlar, çalışma koşullarının insan sağlığına ne kadar aykırı olduğunu ortaya koymaktadır. Günümüzde iş saatlerinin giderek uzaması, çalışma temposunun yükselmesi ve örgütlenme olanaklarından yoksun işçilerin çalışma ortamına müdahale edememesi nedeniyle meslek hastalıkları gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır.

Dünyada işçiler arasında meslek hastalıklarına yakalanma oranı %56’dır. Her yıl Amerika’da 250 bin, Almanya’da 90 bin, İtalya’da 60 bin işçi meslek hastalıklarına yakalanmaktadır. Türkiye’de ise bu oranlar ne yazık ki bilinmiyor. SGK verilerinde meslek hastalığına yakalanma oranı sadece binde 7 olarak açıklanıyor. Şüphesiz gerçek rakamlar bunun kat be kat üzerindedir. İş kazalarında dünyada 3. sırada olan Türkiye’nin meslek hastalıkları konusunda çok iyi durumda olması düşünülemez.

Dünyada tanımlanmış 40 bin meslek hastalığı var. Türkiye’de ise sadece 533 hastalık tanımlanmıştır. Dünyada 29 ana başlıkta sıralanan meslek hastalıkları Türkiye’de 5 başlıkla sınırlanıyor. Bu başlıklarda göğüs ve akciğer hastalıkları, kimyasal madde etkisiyle oluşan hastalıklar, cilt hastalıkları, mesleki bulaşıcı hastalıklar ve fiziksel nedenlerden kaynaklanan hastalıklar var. Geri kalan binlerce hastalık, meslek hastalığı sayılmamakta, buna uygun olarak tedavi edilmemekte ve çalışma koşulları buna göre düzeltilmemektedir. İşçiler çalışma koşulları nedeniyle yaşadıkları sağlık sorunlarıyla tek başlarına mücadele etmek zorunda bırakılmaktadır.

İşyerlerinin %90’ında denetim yapılmıyor, yaptırım uygulanmıyor. İşçilerin yakalandığı meslek hastalıkları tanımlanmıyor ve istatistiklere yansıtılmıyor. Bunun bir nedeni de hastane yetersizliğidir. Meslek hastalıkları için yeterli sayıda ve donanımda hastane açılmıyor. Meslek hastalıklarının tanısının koyulmasında bürokratik engeller getiriliyor. İş kazaları gibi meslek hastalıkları istatistikleri de bu nedenle gerçekleri yansıtmıyor. Yine de Türkiye’de meslek hastalığı olarak tanımlanan az sayıda hastalığın yaygınlığı bile durumun vahametini ortaya koymaktadır. Örneğin, 2010 yılında resmi rakamlara göre meslek hastalıklarına yakalanan 533 işçiden 10’u yaşamını yitirdi. 107 işçi nit-

roz gazlarına maruz kaldı. 99 işçi silikozis hastalığına yakalandı.

Türkiye’de bu hastalıklar patronlar ve AKP hükümeti tarafından “kader” olarak görülüyor ve gerekli önlemler alınmıyor. Oysa bu hastalıklar iş koşullarındaki değişikliklerle engellenebilir. Kurşun zehirlenmesi, yalnızca belli tipte iş yapanlar arasında görülüyor. Tozlu yerlerde çalışan işçilerde görülen akciğer hastalıkları, farklı koşullarda çalışan işçilerde görülüyor. Öldürücü olan silikozis hastalığı sadece kot kuşlama işçilerinde görülüyor. Çok açık ki bu hastalıklar, gerekli önlemlerin alınmasıyla ortadan kaldırılabiliyor. Oysa devlet ve patronlar işçilerin yaşamını umursamıyor. Meselâ devlet 60 işçinin genç yaşta ölmesine neden olan silikozisi yasalarda meslek hastalığı olarak saymıyor. Silikozise yakalanan bir işçi durumunu şöyle tarif ediyor: “Kot kuşlamaya gelersin, sonra askere gidersin, çürüğe çıkarılınca öğrenirsin hastalığını, köyüne döner, ölürsün, buna kuşlama hastalığı derler.”

Teknolojik gelişmelerin ulaştığı düzey, meslek hastalıklarının önüne geçilmesini mümkün kılmaktadır. Ancak patronlar sınıfı, gerekli güvenlik önlemlerini maliyetli ve üretimi yavaşlatıcı bulduğu için işçiler ölüme, sakat kalmaya itiliyor. Meslek hastalıklarını ağır çalışma koşulları ortaya çıkardı. Ağır çalışma koşullarını değiştirmek için verilen mücadele, meslek hastalıklarının önüne geçmenin tek yoludur.

İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Kurulsun ve İşçilerin Denetimine Verilsin!

Her Hastaneye Meslek Hastalıkları Bölümü Kurulsun!

Meslek Hastalıkları Hastanelerinin Sayıları Arttırılsın!

Herkes Parasız Sağlık Hakkı! ■

Özel İstihdam (Kölelik) Büroları

Özel istihdam bürolarının yasal sınırları genişletildiğinde işçilerin sürekli olarak çalışacakları bir işyeri neredeyse kalmayacak, işçi oradan oraya sürüklenecek, iş güvencesi olmayacak, sendikalaşmanın önüne geçilecek.

Patronlar, önlerinde hiçbir engelin olmamasını ve yalnızca kendi çıkarlarını gözeterek yasaların çıkartılmasını istiyorlar. Bu temelde AKP hükümetine direktifler veriyorlar. AKP de patron örgütlerinin istekleri doğrultusunda yeni saldırı yasaları hazırlıyor. Meselâ, Ulusal İstihdam Stratejisi paketi içinde yer alan **özel istihdam bürolarının** yasal çerçevesini alabildiğine genişletmek istiyorlar. Aslında bu bürolara *kölelik büroları* denmesi gerekiyor. Bu büroların yasal sınırları genişletildiğinde işçilerin sürekli olarak çalışacakları bir işyeri neredeyse kalmayacak, işçi oradan oraya sürüklenecek, iş güvencesi olmayacak, sendikalaşmanın önüne geçilecek.

İş Kanunu'nun 90. maddesinde *özel istihdam bürolarının* iş bulma kurumu gibi çalışmasına izin verilmiştir, yani işçi *simsarlığı* yasallaştırılmıştır. İstihdam bürosu, işveren ve işçi arasında üçlü bir sözleşme imzalanmaktadır. Ancak bu bürolar, aracılık dışında işçilerle iş ilişkisi kuramamakta ve işçiler özel bürolara bağlı olarak çalışmamaktalar. Patronlar, özel istihdam bürolarının bir şirket gibi çalışmasını ve *geçici iş ilişkisi* kurma hakkının olmasını istiyorlar. Böylece işçileri kendileri işe almadan bu bürolardan kiralamış olacaklardır. Bu kapsamda *geçici iş ilişkisinin* çerçevesinin de genişletilmesini istemektedirler. *Geçici iş ilişkisi/geçici çalışma* bir işyeri ile diğer işyeri arasında ya da aynı patronun değişik işyerleri arasında kurulmaktadır. Aslında bir işyeri diğer bir işyerinden işçi "kiralamış" olmaktadır. Fakat geçici çalışma yasaya göre sürekli olamaz ve en fazla iki kere yapılabilir. İş Kanunu'nun 7. maddesinde şöyle deniyor: "Geçici iş ilişkisi altı ayı geçmemek üzere yazılı olarak yapılır, gerektiğinde en fazla iki defa yenilenebilir." Patronlar, Özel İstihdam Bürolarında ve *geçici çalışmada/kiralamada* tüm sınırlamanın kalkmasını, üst üste birden çok sözleşme yapılmasının önünün açılmasını, esnek ve güvencesiz çalışmanın alabildiğine yaygınlaşmasını dayatıyorlar.

Kıdem tazminatının bir fona devredilerek zamanla ortadan kaldırılmasını getiren Ulusal İstihdam Stratejisi, işçilerin haklarını ortadan kaldıran kapsamlı bir pakettir. Kıdem tazminatının fona devredilmesini işçinin çıkarınaymış gibi

sunan AKP hükümeti ve patronlar, *kölelik bürolarından* nedense söz etmiyorlar. Özel istihdam büroları aracılığıyla iş bulan, üç ya da dört ayda bir işyerlerine *kiralanan* işçilerin fonda kıdem tazminatı primi nasıl birikecek? Giderek tüm işçilere özel istihdam büroları üzerinden iş bulma dayatılacak ve işçilerin sigortası yapılmayacak. Yani işçilerin iş güvencesi olmadığı gibi, aynı zamanda kayıt dışı çalışacaklar ve emeklilik hakları da ortadan kaldırılmış olacak. Aslında özel istihdam bürolarının şu anki işleyişi geleceğin nasıl karanlık olacağını gözler önüne seriyor.

2003'teki İş Kanunu değişikliğiyle birlikte taşeronluk ve özel istihdam büroları (simsarlık büroları) pıtrak gibi çoğalmıştır. Özel bürolar aracı olmaktan çıkarak fiilen işveren gibi çalışmaktalar. Hiçbir sorumluluk almayan patronlar bu bürolardan işçiler kiralyorlar. Sendikalı işyerlerinde patron bu bürolardan işçi kiralayarak sendikanın gücünü kırmak ve tasfiye etmek istiyor. Diğer işyerlerinde ise, sendikalaşmanın önüne geçmek için kölelik bürolarından işçi temin ediliyor, taşeronluk yaygınlaştırılıyor. Sigortaları bile olmayan işçilerin çalışma koşulları ise oldukça kötü durumdadır. Sosyal güvenceleri olmayan işçiler uzun saatler boyunca çalışıyorlar. **Özel istihdam bürolarında çalışan işçilerin sorunları hakkında araştırma** yaparken konuştuğumuz bir işçinin anlattıkları oldukça çarpıcıdır: "Düzenli bir şekilde çalışmıyoruz. Üç gün bir yerde beş gün başka bir yerde çalışıyoruz. Çoğu zaman telefonla çağırılıyor. Bir gün sabah telefonum çaldı, arayan bürodaki görevliydi. 'İş var hemen servise yetiş' dedi. Evden çıktım ve beş dakika geçtikten sonra tekrar aradılar: 'İş yok eve dönebilirsin' dediler. Eve dönerken tekrar aradılar: 'Başka bir yerde iş var, hemen gel' dediler." Konuştuğumuz işçiler buna benzer pek çok örnek anlattılar.

AKP hükümeti, kazanılmış bütün haklarımıza amansızca saldırıyor ve patronlar için bir sömürü cenneti yaratmak istiyor. Fakat onların cenneti bizim cehennemimiz oluyor. Kıdem tazminatının kaldırılması; simsarlık bürolarıyla esnek, güvencesiz ve kurlsız çalışmanın ana çalışma biçimi haline gelmesi; taşeronluğun her yere girmesi ve sendikal örgütlenmenin önünün tıkanmasıyla işçiler kölece çalışmaya biraz daha yaklaşmış olacaklar. İşçilerin kölelerden farkı, işçinin ücret alması ve sözde istediği işyerini seçebilmesidir. Söz konusu yasalar hayata geçerse "köleliğe" bir adım daha yaklaşmış olacağız. Ama mücadele ederek haklarımıza sahip çıkma seçeneği de var. İşçiler olarak bu kahredici çalışma koşullarına karşı sesimizi çıkartmalı, bir araya gelmeli, bilinçli bir şekilde mücadele etmeliyiz. UID-DER, "köleliğe hayır" diyen tüm işçileri çatısı altında birlik olmaya çağırıyor. ■

KÖLELİK BÜROLARINA

İZİN VERMEYELİM!

ULUSLARARASI İŞÇİ
DAYANIŞMASI
DERNEĞİ

